

sosialurin

telf. 14720 — 11820
box 76, 3800 Tórshavn

Útgevri: p.f. sosialurin
Fyritakstjóri: Tórfinn Smith
Bládstjóri: Vilhelm Johannesen (ábyrgd)
Bládmenn: Hogni Djurhuus
Jóhann Mortensen
Jan Muller
Lýsingar: Arne Thomsen
Uppseting: Sosialurin
Prent: Dimmalætting

Føroysk umboðan

Í BLAÐNUM mikudagin søgdu vit, at tey seinastu 19 árinu hevur javnaðarflokkurin átt annað tað føroyska fólkatingsumboðið, meðan hitt umboðið hevur skift ímillum fólka-flokkinn, tjóðveldisflokkinn og sambandsflokkinn.

MUNUR Í MILLUM umboð javnaðarfloksins øðrumegin og so umboðanina fyri teir triggjar flokkarnar hinu megin er tann, at meðan javnaðar-umboðini altíð hava møtt á fólkatíngi og tikið orðið har, so hava hini umboðini verið eins forkunnug at sæð sum lund á jólanátt og sær hendingaferðirnar, teir hava víst seg, hevur tað verið sum tá terna skjýts á egg.

SUMMIR av hesum flokkum hava ta stöðu, at fólkatingsumboðini eiga at verða avtikin ella við øðrum orðum, at ongin nytta er í hesum umboðum. Menn og flokkar, ið hava eina tilfika stöðu, fara ongantíð at nýta fólkatingsumboðanina til gagns fyri Føroyar og føroyingar ella til gagns fyri samvinnuna millum Føroyar og Danmark. Teirra arbeiði verður at vísa á, at ongin dugur er í fólkatings-umboðanini, og at fólkatingsumboðini tí eiga at verða avtikin.

VIT HALDA tvørtur ímóti, at vit eiga at varðveita fólkatingsumboðini og kunnu vísa á ymisk úrslit av hesi umboðan. Eitt av teimum stóru úrslitunum av, at júst javnaðarflokkurin hevur átt annað fólkatingsumboðið er iløgugrunnurin, ella tann sonevndi 60-milliónagrunnurin, ið seinni varð vaksin til 114 mill. kr. og sum nú við teimum seinastu tilskrivningunum hevur eitt stovnsfæ uppá 140 mill. kr.

EISINI ERU tað fleiri stórmál, sum eru felagsmál og tí verða viðgjörd bæði á lögtingi og á fólkatíngi. Her hugsa vit m.a. um heilsuverkið, skúlaverkið, evnaveikaforsorgina og almannamálini annars. Tað er av alstórum týðningi, at føroyingar eiga umboð á fólkatíngi og at hesi umboð mæta upp har og tosa okkara sök, tá mál, sum viðkoma okkum, verða viðgjörd.

MUNDI BOKASSA KEISARI
VERA FÓLKAFLOKSMAÐUR?

Hasin spurningur rann mær í huga, tá ið eg las grein, sum Alfred Hansen í Saltangará skriver í Dagblaðnum seinasta mikudag.

Kanska er tað ikki ómakin vert at svara til slíkt tvætl, men við hvørt skal tað gerast. Alfred skriver nóg — og í nær-um aðruhvørjari reglu skriver hann »sosialistisk-kommunistisk-eitt-ella-annað.« Og so visir hann á dømi, hvar lond, sum eru kommunistisk stjórnað, hava brotið mannaðarrettindini. Hetta er alt tverri rætt og eigur ikki at verða borið í bót-flaka fyri tað.

Men Alfred, tað ber ikki til bara at draga tilik dømi fram og so koma við sam-

metingum við javnaðar-politikk ella tjóðveldis-politikk í Føroyum.

Tí vit kunnu finna eins nóg dømi um, at lond við kapitalistiskari sam-felagsskipan brota mannaðarrettindini.

Fyri tí um Bokassa keisari myrðir børn og etur sínar figgindar, so er eingin javnaðarumaður so tápuligur, at hann skuld-setir fólkaflaksmenn fyri at ætla at stimbra tí fø-royska búskapinum við mannaáti ella barnamorð-um.

Men tilik fávitskut skrivning er tverri alt ov vanlig í Dagblaðnum — undarligt at allir tápuling-arnir hava fingið innivist í einum blaði.

Tað kann sjálvandi eisini vera, at hesir menn

als ikki eru so tápuligir — men so munnu teir halda lesarar sínar vera tað. Og tann, sum samvitskuleyst og uttan fyrilit útnyttar fávitskuna hjá fólki og reingir veruleikan til tess at fáa sær sjálvum vald og rikidømi — hann er ein brotsmaður.

At enda kundi eg sett tær (tykkum) nakrar spurningar, sum hava samband við greinina hjá Alfred Hansen:

1. Kanst tú nevna dømi um, at sosialistisk ávirkan verður framd í skúlunum í Føroyum?

2. Kennir tú ongi dømi um kapitalistiska ávirkan í skúlunum?

3. Hvat heldur tú um, at 30 milliónir av fólki rýmdi úr Europa til Ameriku, meðan ongin sosialisma

var til, og kapitalistiskar kreftir einsamallar høvdu alt ræði her?

4. Hvat heldur tú um, at 6 milliónir fólki vórðu týnd í Europa fyri fáum árum síðani — undir einum stýrslag, sum ikki var sosialistisk?

5. Hvat heldur tú um, at sama brotsmannastjórinn helt kommunistar og sosialistar vera sínar argastu mótstöðumenn?

6. Hvussu kanst tú ræðast fyri, at alt verður stýrt úr Tinganesi, samstundis sum tú ynskir eina fasta hond í Tinganesi?

7. Man tað ikki bara vera eitt politiskt streym-skifti, tú ynskir?

Ein, sum vegna tørvandi frísinn fólkaflaksmanna, ynskir at vera ónevndur

SEINUR Í KEYPMANNAHAVN

Hvussu ber tað til, at tú sum haldari av Sosialinum kanst keypa hann inni á høvuðsjarnbreytastøðini í Keypmannahavn fleiri dagar áðrenn tú so sjálvur fært hann inn um dyrnar? Hetta førir til, at tú ofta fært 2 Sosialar, tí um tú gongur ofta um hesa jarnbreytastøð, so keypir tú ofta føroysku bløðini. Tað

er onki gagn í at vera haldari, um tú kanst keypa blaðið dagin eftir á støðini, men mást biða til tað er 5-6 daga gamalt fyri at fáa tað við postinum.

Útisetasosialfan

Tað er einki, sum harnar okkum meir enn tað, at ein

haldari ikki fær Sosialin, tá hann eigur at fáa hann. Annars hava vit bert høyrð um, hvussu skjótt okkara útisetahaldarar fáa blaðið. Vanliga fáa teir mikudagsblaðið hósdag ella friggjadag og leygar-dagsblaðið mánadag. Bløðini til høvuðsjarnbreytastøðina í Keypmannahavn fara á post-

húsið á Havn samstundis sum bløðini til haldararnar, so hetta sum lesarin skriver tykist okkum løgið.

Vit mugu tí biðja útisetasosialfan seta seg í samband við sitt posthús í Kbh., tí tað kann hugsast at tað er har, tað ei galið.

t.

Fólkatingsvalið:

Fólkatíngið og álitid

Stóru figgjarligu vanda-málini hava ført til, at ríkisstjórnin gjørdi av at skriva út fólkatingsval 23. oktober. Semjan millum báðar stjórnarflokk-arnar, javnaðarmenn og vinstra, bar ikki uppum prinsipiellu áskoðanina hjá flokkunum.

Tað er helst til litla nytta í æsir at fara útí blaðskrivning um hesi mál, men so grovt for-einklað sum Pauli Ellef-sen setur spurningarnar fram í Dimmu, ber nú einaferð ikki til. Tað er at halda veljararnar fyri gjøldur. Hann fær tað til at javnaðarmenn vilja hava avlopið av øllum fyrirkomum í Danmark til fakfólginu meðan Vinstra vil hava eina skipan hareftir hvør einstakur lønmóttakari fær sín part av avlopinum góðskrivaðan.

Prinsipiella stöða javnaðarmanna er, at virkisavlop skal fara í grunn við tí endamáli at tryggja so nóg arbeiðs-pláss sum gjørligt.

Javnaðarflokkurin hevur altíð mett tað vera av størsta týðningi at velja umboð á fólkatíngi, sum vilja verja og fremja áhugamála okkara í samvinnu við danir, og í anda heimastýrslógar-innar fremja tann politikk, sum allir flokkar eftirhondini hava víðurkent at arbeiða undir.

Tá tað aftur hesaferð tykir sum um høvuðs-gularót Sambandsins fer at vera at fyrigykla

veljarunum, at javnaðar-flokkurin ikki er nakar heimastýrslókkur burt-urav, so er hetta at venda øllum veruleikum á høvdið. Gøbbelsteori-in, endurtøka uttan i-hald, so svart gerst hvitt og øvugt hevur framveg-is jóladagar í Dimmu.

Allar yvirtøkur fram til 1974, og tær vóru ikki so fáar, eru gjørdar meðan Sambandsflokk-urin sat við leiðsluni í landsstýrinum og aftrat við sterkari medvirkan av Sambandsflokkinum og tær sum seinri eru framdar eru somuleiðis í samsvar við somu heimastýrslóg sum Sambandsflokkurin var við til at fremja.

So einfalt er tað.

Hetta fólkatingsvalið eigur ikki at vera ein spurningur um at fáa umboð á danatíngi sum mest hava sett sær fyri at fáa misálit, mistreysti millum fólki.

Vit hava sæð at mót-partarnir í føroyskum politikki, tá tað snýr seg

um tjóðskaparspurning-ar, hvør í sinum lagi nýta høvi til at fáa mis-treysti, misálit. Heima Pauli Ellef-sen, uttan samstundis at vísa á gongdar leiðir á annan hátt — og í fólkatíngi-num gjørdi Erlendur á sinni hvat hann kundi fyri at forsika fólka-tíngi-num at føroyingar als einki samband vildu hava við danir.

Hjá báðum eydnaðist at fáa ljóð. Heima fekk Pauli undirtøka, ið sum part hevur nagt frukt-arleysa nagatødn í politiska arbeiðnum og á danatíngi hevur Erlend-ur megnað at styrkja ein heilan flokk til konse-kvent at ganga ímóti øllum veitingum til Fø-roya.

Komandi tíð fer at sanna, at hollast er at taka undir við Javnaðar-flokkinum, tí umráðandi verður at hava gott sam-band við tann flokk, sum á ríkisdegi altíð hevur verið Føroyum hollur stuðul og sum í komandi tíðum givið kemur at hava stóra ávirkan í donskum politikki — og harvið á føroyskan bú-skap.

J. Lindenskov